

סיפור על אהבה וחושך (ה)

אנו ממשיכים לפרסם קטעים מתוך ספרו של עמוס עוז "סיפור על אהבה וחושך" (הוצאת פתח)

עמוס קלוזנר - סופר

בשנים שלאחר מכן הם היו מזכירים לי שוב ושוב, בגיחוך (חיוך אירוני) מהול בנחת רוח מסותרת היטב הם היו מזכירים לי, בנוכחות כל אורחיהם הם היו מזכירים לי, לעיני הזרחים והרודניצקים והחננים והבריציקהים והאברמסקים הם נהגו תמיד להזכיר לי איד כשהייתי

רק בן חמש, אולי שבועיים- שלושה אחרי שתפסתי את ה' אותיות, כבר לקחתי וכתבתי באות רבועה על גבי פרטיס של אבא את ההכרזה: "עמוס קלוזנר - סופר", והצמדתי בנעץ אל דלת החדרון שלי. עוד לפני שלמדתי לקרוא כבר למדתי איד עושים ספרים: הייתי מתגנב ועומד על קצות אצבעותי ומציץ מאחורי גבו של אבא הרכון (כפוף) אל מכתבתו... הולך ומלקט (אוסף), גוהר

קצת), ורוכז ומשביץ בעדינות את המלה או את הצירוף במקומם בתוך המארג (הקומבינציה). ומשתהה (מחכה). מביט בזה מלמעלה ומן הצד ובראש מלובסן (לא ישר) קצת, ישר והפוך. ועדיין לא לגמרי מרוצה, ושוב שולף (מוציא) החוצה את החלקיק שזוה עתה שיבצתי, ומנסה להניח במקומו מלה אחרת, או למקם את המלה הקודמת בתוך גומחה (חור, נישא) אחרת של אותו משפט, ושולף ומקציע (מוריד) עוד טיפה, ומנסה לקבץ (לשים במקום קבוע) מחדש את המלה שבחרתי בה, אולי בנאות קצת

(אלה הן ההחלטות הפשוטות, ההחלטות העבות ביותר); ולא רק מתי לספר ומתי להבליע (להסתיר קצת, כאילו הוא לא חשוב) ומה מוקדם ומה מאוחר ומה לגלות בפירוט ומה רק ברמז (גם אלה הן החלטות די עבות), אלא בעיקר עליה להחליט רבבות (עשרות אלפי) החלטות דקיות, כמו למשל אם לתת שם, במשפט השלישי לקראת סוף הפסקה ההיא, כחול או כחלחל? ואולי זה יהיה תכלכל? או תכול? אולי תכלת כהה? או בעצם כחלחל-אפורי? והתכלכל-האפורי הנה, האם להעמיד אותו כבר בתחילת המשפט? או מוטב שהוא יפציע (יופיע) רק בסוף המשפט? או באמצע? ואולי הוא בעצם

משפט קצרצר לעצמו, נקודה לפניו ונקודה ושוהרה חדשה אחריו? או לא, או דווקא מוטב לכחלחל הזה שיישטף בזרימתו הגורפת (סוחפת) של משפט מפותל (לא ישר) ומורכב, עתיר (מלא), עשיר ב... איברים (חלקי משפט) ושופע (מלא) שעבודים (משפטי זמן, סיבה וכו')? ואולי הכי טוב יהיה לכתוב שם פשוט את שתי המלים "אור הערב", וכלל לא לצבוע את אור הערב הנה בשום אפור-כחול ולא בשום תכלת מאובקת?

אל תגיד לילה עמוס עוז. Includes an illustration of a woman holding a child and a small text box with the title 'אל תגיד לילה'.

שלושה מספריו של הסופר עמוס עוז

שונה? או בפרישה (במקום) קצת אחרת? אולי במורד המשפט? או בפתחת המשפט שלאחריו? או שמא (אולי) מוטב לפצל (לחלק) ולעשות כן משפט עצמאי בן מלה אחת?

קם. מסתובב בחדר. חוזר אל השולחן. מעיין (מסתפל, קורא) בזה עוד כמה רגעים, או יותר, מוחק את כל המשפט או תולש (מוציא) מקמט וקורע את הדף לפיסות (חתיכות) קטנות. מתייאש. מקלל את עצמי בקול רם ומקלל את כל הכתיבה וגם את השפה באשר היא, ובכל זאת חוזר ומתחיל לצרוף (לחבר) הפל מחדש.

לכתוב רומן, אמרתי פעם, הרי זה בערך כמו להרכיב מאבני לגו את כל רכס הרי אדום. או כמו להעמיד פריס שלמה, על בנייניה פיכרותיה שדרותיה מגדליה ופרווריה, עד לאחרון ספסלי הרחוב, עשויה פולה מגפרורים וחצאי גפרורים מודבקים.

כדי לכתוב רומן בן שמונים אלף מלה עליה להחליט, בדרך, כרבע מיליון החלטות: לא רק החלטות של מתווה העלילה (סקיצה, תוכנית הסיפור), מי יחיה ומי ימות, מי יאהב ומי יבגוד ומי יתעשר או ישתטה (יהיה טיפש) ומה יהיו שמות הדמויות ופרצופיהן ומה יהיו הרגליהן ועיסוקיהן, ואיד לחלק לפרקים, ומה יהיה שם הספר

כל ירושלים ישבה בבית וכתבה

כל ירושלים ישבה בבית וכתבה בשנות ילדותי, בסוף ימי השלטון הבריטי: לאיש כמעט לא היה בימים ההם רדיו, ולא טלוויזיה ולא וידיאו ולא מערכת קומפקט-דיסק ולא אינטרנט ולא דואר אלקטרוני ואף לא טלפון. אבל לכל אחד היו עיפרון ומחברת.

כל העיר הייתה נסגרת בשמונה בערב בצו העוצר הבריטי, ובערבים שבהם לא נסגרה הייתה ירושלים מסתגרת מצוה ורק רוח וחתולי רחוב ושלוליות של אור פנסיים היו מתנועעים בחוץ.

הלילות היו ארוכים הרבה יותר מאשר הם בימינו, מפני שתנועת כדור הארץ סביב צירו הייתה איטית יותר, מפני שכוח המשיכה היה חזק יותר. אור החשמל נפסק לכמה שעות או לכמה ימים, והחיים ניגרו (נשפכו) להם לאור עששיות (מנורות) נפט מפויחות. או לאור נרות. גם גשמי החורף היו חזקים הרבה יותר מכפי שהם עכשיו, ועמדם הלמו (דפקו) בתריסים המוגפים (סגורים) גם אגרופי הרוחות והדי (הר - אקו) הבדקים והרעמים.

- המשך יבוא -